

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

<p>Előfizetési díj: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 50 kr. Az előfizetés az év folytán minden hónapban megkezdhető.</p>	<p>Megjelen hetenként egyszer, VASÁRNAP. Az előfizetési pénzek, úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom- dájának“ címzendők.</p>	<p>Szerkesztő- és kiadó-hivatal: BUDAI-NAGY-ÚTCA 184. SZÁM. E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető minden küldemény a szerkesztő- és kiadó- hivatalhoz intézendő.</p>	<p>Hirdetési díj: 3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel ár- leengedés adatik. Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.</p>
--	---	--	--

Felhívás előfizetésre.

A „Kecskeméti Lapok“ a közeledő 1879-ik évvel tizenkettedik évfolyamát kezdi meg. Rendeltetésének mindig közmíveltségünk emelését tartotta, s ez útról valamint eddig nem tért le, úgy ezentúl sem fog letérni, még akkor sem, ha netán, mint az tervben van, politikai lappá alakulna át. Első sorban mindig a községi érdekeket tartva szem előtt, ezentúl is helyi ügyekkel fog kiválóan foglalkozni, s a mennyiben a szükséges a hasznossal egyesíthető, ezeknek tárgyalása után térend át általánosb érdekű kérdéseknek fejtegetésére.

Felhívjuk ennél fogva mindazokat, a kik községi életünknek fejlesztését és tökéletesítését, különösen a városunkban ijesztő mérvben terjedő részrehajló pártoskodás gyökeres kiirtását őszintén szívükön viselik, hogy ezen törekvésünkben különösen akként segédkezzenek, hogy lapunkat pártfogás alá veszik. Mi részünkről már tett ígéretünkhöz képest ezentúl is iparkodni fogunk olvasóink kezébe hetenként oly lapot nyújtani, mely menten minden kicsinyes személyeskedéstől, ügyekkel és dolgokkal foglalkozik, kerülve a botránykutató tapsonczok erkölcsrontó örömrivalgását, keresve a higgadtan gondolkozó fejek és romlatlan sziveknek helyeslését.

A lap ára egész évre . 5 frt.,
félévre . . . 2 „ 50 kr.,
negyedévre 1 „ 50 „

Az előfizetési pénzek a kiadó-hivatalba (Budai-nagy-útcza 184. sz.) Tóth László nyomdájába küldendők.

Kecskemét, 1878. decz. 19-én.

A szerkesztőség.

Kecskemét, 1878. deczember 26-án.

Weisz Bernát Ferencz úr „Az iskolai takarékpénztárak Magyarországon“ című füzetkét bocsájtott a közönség elé, mely, mint azt czime mutatja, az újabb időben felkapott és mindenfelé terjesztett takarékossgal és annak eredményeivel foglalkozik. Celetti után vett jelige alatt, „jó eszmék, ha nem is aratnak gyors diadalt, egyszer megindítva, céljukat mégis föltartóztathatatlanul elérik“, mely élénken emlékeztet Shakespeare szép szavára: „az igazságot nem lehet eléggé erősíteni, habár a kételyeket sohasem fogjuk teljesen kiirtani“, — áttér az iskolai takarékpénztárak eredményeinek ismertetésére.

Laurent gandi tanár munkájától ösztönözve, Weisz úr 1875. április 7-én indítványt tett a fővárosi közgyűlésen, hogy az iskolai takarékpénztáraknak intézménye a fővárosi iskolákban meghonosíttassék. Ennek folytán az eszmét magáévá tett 13 iskolában 2621 betevő 13,337 forintot takarított meg. A következő 1876/7-iki tanévben 19 iskolában már 3018 gyermek 18,814 frtot takarított meg. A lefolyt 1877/8 tan-

évben pedig 36 iskolában 3682 gyermek összesen: 30,416 frtot és 7 krt takarított meg. A megtakarítás azonban többre megy, mert mint a kimutatásból látjuk, a szerző több iskolai takarékpénztárnak lételéről nem vett tudomást, így községi polgári leányiskolánkról, hol 46 növendék 377 frt. 13 krt takarított meg.

A harmadik egyetemes tanitógyűlésen Lábos Imre igazgató-tanító indítványt tett: „Mondja ki az egyetemes tanitógyűlés, hogy 1-ször, a haza vagyonosodásának s jóllétének előmozdítása tekintetéből, a takarékossg terjesztésére nézve hasznosnak tartja, ha ahhoz már az iskolás gyermekek hozzászoktattatnak. 2-ször, hogy ezen cél elérésére az iskolai takarékpénztári intézményt alkalmas és hathatós eszköznek ismeri el. 3 szor, e végből az iskolai takarékpénztárnak önkénynt, minden kötelezettség nélküli, legalább kísérletképen való életbeléptetését ajánlja.“ Ennek ellenében Péterffy Sándor alelnök a következő ellenindítványt terjeszté elő: „Az iskolai takarékpénztár kérdése még nem érett meg arra, hogy az egyetemes tanitógyűlés e perczen határozzon, döntsön felette; ugyanazért ajánlom: mondja ki az egyetemes tanitógyűlés, hogy kell valamit tenni azért, hogy a magyar népből a pazarlási hajlam kiveszzen; hogy a mi eddig történt az iskolában, az nem elég, hogy kell még többnek történnie. Bizzuk hát meg a végrehajtó bizottságot, hogy ezen kérdést különösen tanulmányozza, figyelemmel kísérje és a legközelebbi egyetemes gyűlésre jelentést terjeszzen elő, a mikor azután a kérdést tüzetesen fogjuk tárgyalni.“

Ezek után maga Weisz úr lépett a szószékre s a takarékpénztárak mellett emelt szót. A füzetkében közölt beszéde átdolgozása és meg bővítése annak, a mit a tanitógyűlésen mondott, s így, minthogy a gyűlésen jelen nem voltunk, nem tudjuk sem azt, hogy mit mondott Weisz úr, sem azt, hogy mi az, a mivel akkor előadott érveit bővítette. De ez közönbös, mert itt úgy is csak azzal foglalkozhatnánk, a mit most hoz fel az iskolai takarékpénztárak mellett. Azt mondá egyebek közt: „Én hivatkozom a tisztelt elnök úrnak tegnapelőtt tartott kitűnő beszédjére, melyben Angolországot, mint követendő példát állította élénk. Mondhatom, hogy a példa igen helyes volt és méltó, hogy kövessük. Épen ennek kapcsán kérem: méltóztassék engem egy kicsit a külföldre kísérni.“ Ezek után idézi Gladstone és Waddington nyilatkozatait, kik közül amaz oda nyilatkozott: „hogy mióta a szabad kereskedés Angolországban behozatott, üdvösebb, a nemzetre nagyobb hatású intézmény nem létesített, mint az iskolai takarékpénztár“, melynek következtében 1008 iskolában 216,500 gyermek 100,650 font sterlinget már 1877 augusztus hó 14-ikéig megtakarított; emennek nyilatkozata pedig az volt: „ha ezt (az iskolai takarékpénztárt) sikerrel behozzuk országunkba, többet tettünk, mint ha egy új

tartományt hódítottunk volna meg“, úgy, hogy már 1876-ban 83 département-ban 8299 iskolában 173,000 tanuló május végével 2,675,000 frankot takarított meg.

Ezek a nyilatkozatok azonban nem bizonyítanak semmit; mindkettő túl lő a célon, s egybeállít két oly dolgot, a mely nem együvé való. Lehetnek körülmények a melyek között bizonyos eredmények meghonosítása, nemzetivé tétele igenis felér a nemzet bármely előbbeni nagyszerű vívmányával, de az iskolai takarékpénztárakat több oknál fogva nem tartjuk sem vívmánynak, sem nagyszerűnek. Maga a szabadkereskedés bir legalább is annyi ellenféllel, mint baráttal, s az új tartományok lehetnek valamely népre ép olyan előnyök, mint hátrányosak. Az ily phrasisok phrasisok maradnak, akár Pityi Palkónak, akár Gladstone-nak, vagy Waddington-nak nevezik azt, a ki először kimondotta. Ha már most a hasonlatban mintául vont példa düledékeny, akkor maga a mintázat sem fog valami erős lábon állani. A két, kétségtelenül európai híru embernek phrasisát lerontja Pál apostolnak az életből vont ép oly gyönyörű mint igaz mondása: „Mert a kik gazdagokká akarnak lenni, kísértetbe esnek és hálóba kerülnek, esztelen és káros kivánságok kelnek bennük, melyek az embert veszélybe és pusztulásba sodorják. Mert a pénznek szeretete minden rossznak kútfeje; s minthogy némelyeken erőt vett, ezeket a hittől eltántoritotta és nekik sok bűbánatot okozott.“ (Timoth. I. levél 6. Rész 9. 10. vers.) Lehet-e hivebben ecsetelni? s ha Weisz úr, kit nincs szerencsénk személyesen ismerni, a keresztyén Pál apostolra nem hallgat, hallgasson a Példabeszédekre (23. R. 4. v.): „Ne iparkodjál gazdaggá lenni, s hagyd el bűneidet.“ Mert: „Ha van mit ennünk, s van mivel ruházkodnunk, érzük be vele.“

Ne magyarázza senki se félre szavainkat, mi nem a takarékossgal nem tudunk megbarátkozni, hanem az iskolai takarékpénztárakkal. A mosakodás és fésülködés, a szappannak használata, legalább is bir oly míveltségi jelentőséggel, mint egy-két megtakarított forint, s a gyermekek közül mégis nem egyet látunk mosdatlan kézzel és orzával az iskola felé menni, mert a fésületlen fejekről nem is teszünk említést. S ezekre mégis csak mellékesen van tekintet, s ez nem is lehet másként, mert a tanítónak első feladata a gyermek esztét és szívet képezni, annak lelkét nemesíteni, s nem oly cselekvényekhez szoktatni, melyek, hogy úgy mondjuk, a lelki üdvösségen kívül esnek, s legjobban és legczélszerűbben otthon sajátíttatnak el, minthogy egyszerű, gépies teendők.

A takarékossg nézetünk szerint erény ott a hol az öntudatosan előrelátásból történik, de épenséggel nem az, s inkább bűn, a hol a szűkkeblű zsugoriságot érleli meg; tanuljon a gyermek iskolában nem bánjuk egy örök istent imádni, bár ezt

eszével a böles sem éri fel, de ne oktassuk őt bálványimádásra, ne mételeyezük meg jóra, rosszra egyaránt fogékony szívét, már kora ifjúságában az arany-borjú-imádásnak egyedül üdvözítőnek hirdetett tanával. Mi lesz az oly nemzedékből, mely mielőtt a pénz értékét becsülni tudná, s már azon korban, melyben az életnek nehézségeiről még sejtelmé sincsen, fukarkodáshoz szoktattatik, a helyett, hogy arra tanítanak, hogy utolsó falatját is ossza meg szegényebb sorsú társával? vagy pazarlás és tékozlás volna az, ha a gyermek kenyerének, vagy kalácsának felét megosztja játszótársával? ha palavesszőjét másnak engedi át használatra, vagy odaajándékozta azt annak, a kinek nincs, mert szülei nem vehettek?

Mi hibának tartjuk a nevelő szülők részéről, ha gyermekeiket a torkossághoz hozzászoktatják, s nekik felesleges nyálankosságokra pénzt adnak; azonban tudjuk azt is, hogy a gyermekeknek többsége torkos, s torkosságának kielégítése végett kisebb tiltott cselekvényektől, mint különösen a lopástól sem retten vissza. Bajos volna eldönteni könnyedén, mit kell a torkosságnak kiirtása végett tenni. Ha már most a szülők egy része gyermekének a torkosságról való leszoktatása végett inkább áldoz egy-két krajczárt, s a gyermek belátására bizza mit vegyen magának rajta, elérheti-e a szeme előtt lebegő célt, ha a kéréseketlen mammonpap, az iskolai tanító, e néhány krajczárt is elszedi a gyermektől? azt mondjuk, hogy nem, mert a gyermeknek ki nem elégitett torkossági vágya ébren marad s gazdáját kielégítésre nógatja, oly tette, melyet a szülő épen kikerülni akart, s a gyermek egy bűn helyett kettőt tanul egy-szerre.

S az egész zavar onnan ered, hogy nem vontuk meg kellően a határt a között, a mi az iskolának, s a között a mi a házi nevelésnek képezi határát. Vannak ugyanis dolgok, melyek legjobban az iskolában, s ismét mások, melyek legjobban otthon, a szülői háznál sajátíttatnak el. Ezen utóbbiak közé tartozik mindaz, a mi nem tekinthető szigorúan véve szellemi kiképezetésnek, s így a takarékoság is. Vonjuk be ezt is az iskolai programmba, s nincs sem vége sem hossza az iskolai teendőnek, a baj pedig az lesz, hogy miután egyszerre két úrnak szolgálni nem lehet, egyik a másiknak rovására fejlődik, vagy hanyatlak.

Valóban nem komoly emberekhez illő érvelés a francziáknak és angoloknak vagyonságát az iskolai takarékpénztárakkal

hozni összefüggésbe; mindkét nép már gazdag volt, mikor az iskolai takarékpénztáraknak eszméje megszületett, s az iskolai megtakarítások úgy viszonylanak a nép gazdagságához, mint a szűnyog az elefánthoz. E két népet gazdaggá ipara és kereskedése, s mindenképp felett helyes nemzetgazdasági elveknek alkalmazása tette. Oly még teljesen fogyasztó elemnek, mint az iskolás gyermekeknek takarékosága, sohasem fog valamely nemzetet gazdaggá és hatalmassá tenni. Helyén valónak látjuk ugyan a gyermeket már az iskolában a takarékoságnak, mint a vagyonosodás egyik alapfeltételének elvével mesében (A tücsök és a hangya), példában megismertetni, őt az esztelen pazarlás és tékozlás káros következményeire figyelmetessé tenni, de ezt elégnek is tartjuk, s többet az iskolától kívánni nézetünk szerint felesleges volna. Az iskola sohasem lehet és sohase legyen gyakorlati élet, hanem maradjon rendeltetése mellett, s legyen előkészítő a gyakorlati életre.

A felhozott példák, melyeket mint az iskolai takarékpénztárak hasznos és szükséges voltát igazoló bizonyítékokat hoznak fel, sokkal gyérebbek, semhogy szükségesnek tartanók bővebb fejtegetésükbe bocsájtkozni; amennyit a takarékpénztárak mellett, annyit bizonyítanak ellenük, s ha épenséggel semmi jót sem lehetne védelmükre felhozni, mi alapon érvényesíthetnék jogosultságukat? Egy fecske nem hoz még tavaszt, s példákkal lehet illusztrálni, de nem bizonyítani.

S hogy az iskolai takarékpénztárak erkölcsileg inkább hátrányosan, mint előnyösen hatnak, azt kimondta nem régiben úgy az osztrák, mint a német tanítógyűlés is, melynek figyelemre méltó fő ellenvetései: hogy csak az lehet takarékos, a ki szerez, az iskolás gyermek pedig semmit sem szerez rendes viszonyok között; ajándékok nem tekinthetők rendes keresménynek, s irkák stb. gyűjtése nem jöhet tekintetbe; a takarítás továbbá a gazdag és szegény közötti különbséget félszegül tünteti fel, mert a leghaszontalanabb gyermek, melynek szülei gazdagok, képes a legtakarékosabb és legszorgalmasabb szegénysorsú gyermeket felülmúlni, mely tán semmit sem képes megtakarítani. E mellett a kezelés körül gyakorlati nehézségek merülnek fel, melyek megoldhatók ugyan, de az úgy is nehéz tanítói kötelességeket csak nehezebbekké teszik. Mindezeknél fogva csak helyeslehetjük, hogy a tanító-gyűlés Péterffy úr indítványát fogadta el.

Pénzintézeteink és a kamatláb.

Üzletpangás minden irányban, kereskedés minden élénkség nélkül az miről egymásnak panaszkodnak az emberek. A pénz ennek következtében vagy éppen nem kerestetik üzleti célokra, vagy igen kis mérvben s csakis a rögtönösen felmerült hiány fedezése céljából folyamodnak a pénzintézetek kölcsöneihez, mert a 10%-os pénzt használni nem lehet azon alacsony árak mellett, mely kevés kivétellel minden áru tekintetében észlelhető. Magas kamat, alacsony árak lehetetlenné teszik a tőkék nyereséges használatát, miért a pénzkereskedők nem vállalkozási célból jelentkeznek, hanem keresik a pénzt, hogy terhebbé válható kötelezettségektől meneküljenek, vagy hogy folyó kiadások fedezésében fenakadás be ne álljon addig is, míg a remélt áremelkedés folytán a piacra szánt árúk kellő értékesítést nyerhetnek. Szóval a pénzintézetek kölcsöneihez folyamodnak ez idő szerint vagy azok, a kik piacra szánt árúikat még egy ideig visszatartják jobb árakat remélve, vagy azok, kik szorongattatva majd a hitelezőktől a fentlevő tartozásaikat törlik pénzintézeti kölcsönrel, vagy igénybe veszik azok, a kik a birtokból való kibecsültetésüket akarják ha nem is megakadályozni, de legalább halasztani.

Ily körülmények között méltán feltehető a kérdés, hogy a helybeli pénzintézetek miért tartják meg még most is a 10%-os kamatlábat? Mindenesetre azért, hogy a részvényeseknek minél nagyobb osztalékot adjanak. Igaz, nem tagadhatjuk, hogy a két intézet, mely takarékpénztár nevét viseli, valamint a népbank a tőkések által saját tőkéjük kellő gyümölcsösztetésére szervezett egyesülete, melynél mint minden ily természetű intézetnél első a tőkések érdeke, de van és kell hogy legyen ezen intézeteknek egy másik céljuk is: jelesen az olcsó hitel közvetítése a hitelt érdemlőknek. A gazdasági élet minden körében beállt zsidadás alatt azonban a 10% kölcsön, melyet a helybeli pénzintézetek nyújtanak, mindennek nevezhető inkább, csak olcsónak nem, mely mai nap még ha fentartható, fentartható csupán azért, mert e három intézet az összes rendelkezés alatt álló s solid gyümölcsösztetésre szánt tőkét magához szivta.

Mi azonban úgy vagyunk meggyőződve, hogy a demokratikus princípiumnak alkalmazásba vétele mellett a kamatláb alászállításával nem igen vesztene a pénzintézetek, mert ez nagyobbodó forgalmat idézne elő s mit vesztene a kamatláb alászállításával, megnyernék a nagyobbodó üzleti forgalomban.

A kamatláb leszállítása iránti követelés pedig nem jogosulatlan a közönség részéről, mert a 10%-os kamat aligha felel meg a tőkekamat természetes árképződési viszonyának. A kamatleszállítást azonban a helybeli három pénzintézetnek egyértelműleg és egyöntetűleg kellene végrehajtani, mert ha egyik intézet leszállítja, a másik meg fentartja az eddigi kamatlábat, a kamatlábat leszállító intézet csorbát ütne saját üzletkörén. Így vannak legalább meggyőződve azok, a kik a kecskeméti takarékpénztárnál a kamatleszállítás indítványával felléptek. Ha a kikölcsönzött pénzek után a kamatlábat leszállítják, le kell szállítani a betétek után is. Azon intézet, a mely most már a kamatleszállítást eszközölné, úgy hiszik, hogy sok betevőt veszítene el, a mennyiben azok azon intézethez vinnék át betétjüket, a hol magasabb kamatot élvezhetnek.

TÁRCZA.

A szenvedés dalaiból.

XI.

Lehajtom bánatos fejemet az ágynak
Puha párnáira, és epedve várom
Hogy nehéz pillámat csendesen lezárja
Az a ritka vendég, az az édes álom!

Ah de mind hiába! minden áldott este
Megjelen az ábránd és sötét kísértet...
És megbüvölt lelkem magával ragadja
Melyet a szenvedés foszlányokra tépett!..

... Megesendül az ének az angyalok ajkán...
Titokszerűn suttog a szerelmes szellő...
Megnyílik a menybolt.. szemkápráztató fény...
Aranyos szívárvány... rózsaszínű felhő!..

S előttem az Isten gyémánt trónusába...
Sugár koronája fényzőnbe vész el,
S körötte a trónnak csillag-lépcsőin a
Megidvezült lelkek angyal serge térdel...!

S reszkető ajakkal áhitva tekintek
Széjjel a térdeplő angyal sergen végig...
... Elszorul a szívem... és minden sötét lesz...
Hullok le a földre... nem vágyom az égig.

Nem vágyom az égig. Inkább kárhozatra
Dobom ezt a lelket, mely széjjel van tépve,
S foszlányival lengi körül azt az angyalt
A kit én hiába keresek az égbe!

Itt van az a földön. Bár én tölem távol
Koronás fejével, szelid mosolyával,
Ki maga a jóság, s ki fölér az égnek
Túlvilági üdve, s összes angyalával!..

... Emlékszel-e még rám kedves barna lányka?
Látod, te még mindég eszembe vagy nékem,
Hisz érted van szívem minden dobbanása
Megmondtam azt sokszor, megirtam azt régen?

Egy kis hervadt rózsa elmondhatná néked
— A mely könnyeimtől széjjel van már ázva —
Hányszor csókolom meg, hányszor gondolok rád
Órült szenvedélylyel, bár tudom hiába!

Nem is szerelem már mit irántad érzek
Hanem egy szenvedély őrjítő vad lázza...
Mely miként az Aetna, mely mint a gyeheenna
Éget... és terjed mint tenger áradása!..

A sárga levelek reszkető hullása...
A madár danája.. a csillag az égen...
A méla tilinkó epedő varázsa,
Nem gyönyörködtet már mint azelőtt régen.

Fergeteges éjnek rémes dördülése...
A lecsapó villám gyújtó vad futása...

Hajótörő szelek rémes sikongása...
Koporsóra hulló göröngyök kongása,...

Gondolkozó főnek széjjel pattanása...
Forrón érző szívnek kettő repedése...
Reszkető velőnek csontban megfagyása...
Az emberiségnek vég megörülése.

Vég megörülése, egymás gyilkolása...
S az egész világnak romba dőlte, vége!..
És az Istenségnek gúnyos kaczagása..
Okoz még lelkemnek csak gyönyörűséget!..

Ah de még se, még se! Fergeteges éjben
Hajnal fénye reszket fel a láthatáron...
A mely mindent áthat, s új életre ébreszt,
S a remény világa ragyog a világon...

... És én térdre hullva... összetett kezekkel
Imádom az Istent, s áldom szent jóságát,
Áldom őt a feltűnt hajnal ragyogásiban
A mely széjjel üz lelkem éjszakáját.

Ismét újra élek. S a remény szívemben
Újra lobog mint az oltár örök lángja...
S édes boldogsággal gondolok rád ismét
Kedves barna kis lány, életem virága!..

Ihász Aladár.

Nem mondjuk, hogy a kik ilyféle véleményben vannak, miszerint a betétek megcsökkenésétől való félelmük alaptalan, de mi mégis nem osztjuk e nézetét, mert a betevőket ahhoz, hogy gyűmölcsözésre szánt tőkéiket egyik vagy másik pénzintézethez adják, nem csupán azon tekintet vezérlik, hogy melyik ad legmagasabb kamatot, hanem a bizalom s a szokás egyszersmind, s csekély például 1%-nyi kamatláb eltérés nem fogja még eltéríteni a betevőket azon intézettől, a mely irányában eddigelé bizalommal viseltetett s melynél rendelkezés alatt levő tőkéjét elhelyezni megszokta. Ha a betétek után a pénzintézet az eddigi 7% helyett 6% kamatot fizetend, nem riasztja más pénzintézethez a betevőket. Nem azért, mert ha a 6% csekélyebb is mint a törvényes kamatláb, magasabb kamatigénye nem is lehet annak, ki egy pénzintézetnél helyezvén el tőkéjét, azt minden órában kivonhatja s az elhelyezés, valamint az újra rendelkezés alá vonás semmi nehézség-, akadály- s kellemetlenséggel összekötte nincsen.

Örömmel üdvözljük a kecskeméti takarékpénztárt, mely a kamatlábleszállítást új évtől kezdve tervezi s ohajtjuk, hogy a többi pénzintézet is hasonló eljárást követve nem fog akadályt gördíteni a közönség érdekében tervezett intézkedés végrehajtása elé.

ÚJDONSÁGOK.

— **Lapunk utolsó számát** veszik olvasóink ez évben. Bucsút mondva e hanyatló év végén, őszinte szívből kívánunk a jövőre boldog új évet!

— **A reform. egyháztanács** f. hó 22-én csakugyan megválasztott, s mint előre jósoltuk, a függetlenségi-párt érdemeiben gazdag korteseiből s leghívebb tagjaiból összeállított névsor győzött. Az egész egyháztanács ekként egy politikai testületté alakult, mely előtt nem az egyház, hanem a függetlenségi-párt érdekei döntők és irányadók. S a milyen a névsor, olyan volt az eljárás is a választások körül. Az adóbeszedés körüli visszaélés; a választók névjegyzékének titokban tartása, úgy hogy még a választás előtti napon sem mutatták meg a választók teljes névsorát, pedig készen volt; a szavazatlapon minden ellenőrzést nélkülöző kezelése s azon körülmény, hogy a főgondnok-jelölt mint egyszersmind a szavazatszedő bizottság elnöke maga szedte és olvasta előre a cédulákat; nemkülönben a rendszeresen üzött korteskedés, melynek kiindulási pontja és minden szála a „Népkör“-ben egyesült, valamint a választási helyen követett fogdosások; ezek azon körülmények és tényezők, melyeknek együttes közrehatása mellett az új egyháztanács megalakult. Am folytassák ezután is eddigi eljárásukat, hisszük, hogy nem sokára czélt fognak érni az egyház fizetési képtelensége tekintetében. Dicsérettel említhetjük fel, hogy katolikus polgártársaink egy része is szép érdekeltiséget fejtett ki a választás körül, a mennyiben néhányan, köztük Szabó Mihály és Bagi Béla urak gyakran megfordultak a választás színhelyén, mintegy érezve azt, hogy itt nem a reform. egyház, hanem a függetlenségi-párt érdekei forognak kockán, tehát segíteni kell nekik. És még egyet kell konstatálnunk, azt, hogy még a szavazó-géppé degradált egyházhívek közt is akadt mintegy hetven, ki a névsort különösen díszletlenítő s arra érdemtelen egyéneket, mint Németh Dániel és Salamon Imre neveit abból kitörülte, ezt, mint a javulás és felvilágosodás előjeleit tekinthetjük. Egyébiránt sok szerencsét az új egyháztanácsnak!

— **Gyászír.** E rovat alatt ezúttal több halálesetet kell fölemlitenünk. Magyar László ügyvéd urat érte elsőben is súlyos veszteség 2 hónapos Sándor fiának halála által. Folyó hó 21-én közrészvét mellett kísértetett örök nyugalomra Juhász Sándorné szül. Sényi Borbála asszony, kit hosszas szenvedés után, élete 65-ik évében ragadt el a halál. Elhunytak továbbá özv. Dékány Péterné szül. Sárközi Julianna asszony f. hó 22-én, 89 éves korában; ns. Kónya Sándor ugyanakkor, élete 72-ik évében. A boldogult talpig becsületes, valódi töről metszett magyar ember volt. Bene Jánosné szül. Bencsik Mária 65 éves korában. Szomorú bizonyossága ez annak, hogy a halál ép úgy elragadja a kisdedeket, mint a megért öregeket. Béke hamvaikra!

— **Figyelmeztetjük olvasóinkat** a f. hó 29-én délután 3 órakor tartandó casinói közgyűlésre. Casinónk, mely városunk értelmiségének egyedüli társalgó központja, jelenleg épen nincs oly színvonalon, a mely városunk méltóságának megfelelő; külsin és kényelem tekintetében felette sok kívánni valót hágy. E hiányokon hovahamarább segíteni kell, s ha nem lehet egyszerre gyökeresen újítani, meg kell kezdeni a lépésről-lépésre való újítást, hogy a fokról-fokra való súlyedést elkerüljük. Casinónk, ha jól tudjuk, egyike a legrégebbeknek hazánkban, s e dicsőségét semmi esetre sem szabad felednie, ha mindjárt némi erőltetésbe kerül is átalakítása és modernebbé tétele.

De ezt az ügyet sokkal fontosabbnak tartjuk, sem hogy a kérdést egyszerű újdonságban akarnók megoldani, s azért hisszük, hogy fog akadni avatott kéz, mely tekintetbe vételével helyi viszonyainknak, megjelölendi az irányt, melyben a reformok tényleg megkezdendők.

— **A Mollinári-ezred tartalékosai** közül mintegy 170-en érkeztek haza ismét folyó hó 26-án éjjel Boszniából s ugyanaz nap ment el egy csapat újoncz ezeket felváltani. A sok szenvedés és fáradalmak kiállása után bizonyára jól fog nekik esni, hogy az új évet családi körben s jobb körülmények közt érhetik meg.

— **(Beküldetett.)** A jégspont iránt érdeklődő fiatal urak felszólítása folytán bátor vagyok felkérni a t. ez. közönség azon tagjait, kik a korszolvasás iránt szintén kedvvel viseltetnek, hogy annak könnyebb üzhetése végett „Korszolvasó-egylet“ alakítása czéljából a jogakadémia II. számú termében (II. emelet) f. hó 29-én Vasárnap d. u. 2 órakor minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. — Kecskeméten, 1878. december hó 26-án. Szombathy István.

— **Megütközéssel** vesszük a hirt, hogy az „Olvasó-kör“ fiatal szorgalmas vendéglőse lövéssel akart véget vetni életének. A kétségbeesett lépés okául családi bajokat emlegetnek.

— **Karácsonyi ajándék.** A helybeli ev. templom ez évben gyönyörű karácsonyi ajándékot kapott. Oltára és szőszéke oly szépen felékesített, hogy bármely nagy egyház templomának is díszére válnék; a sanctuarium közepére pedig carrarai fehér márványból egy igen értékes keresztelő-medence állított. Úgy értesültünk, hogy ezen karácsonyi ajándék nem kevesebb mint 430 frtba került úgy, hogy a díszítvényeket az egyháznak néhány nőtagja sajátkezüleg készítette, az oltár rácszata körüli igen szép térdeplő pedig három leánykának farsztó kézi munkája. Különösen emeli ezen gyönyörű karácsonyi ajándék értékét, hogy azt a kicsiny egyház nőtagjainak kegyelete és buzgósa hozta áldozatul. — Bizony szép és buzdító példa! Sietünk is örömmel és tisztelettel adni kifejezést annak, hogy a helybeli ev. kicsiny egyház sok szép bizonyosságát mutatta már a vallásos kegyeletnek és buzgóságnak.

— **A bécsi akad. magyar olvasó- és társas-körben** egy bizottság alakult a czélból, hogy az említett egyet javára Bécsben egy bált rendezzen. A bál január 30. fog tartatni és remélhető, hogy előkelő és nemzeti jellege által egyike lesz az idény legérdekesebb ünnepéyeinek. A bizottság következőképen alakult: Elnök: gróf Festetics Pál; al-elnök: gr. Vay Olivér; főjegyző: Pintér Gyula; aljegyző: Bellaágh Zsigmond; pénztárnokok: Bierbauer Victor, gróf Gyürky Pál, báró Schnell Rezső, gr. Wickenburg István; ellenőrök: Borheck Viktorin, Báró Döry Miklós, Wodianer Rezső; biz. tagok: gr. Andrassy Tivadar, gr. Andrassy Gyula, gr. Andrassy Géza, Bárczay István, Cseh Marcell, Darvas Antal, gr. Erdődy Károly, Fenyvessy Ferencz, gr. Gyürky László, gr. Károlyi László, Kvassay István, Majláth József, Ögr. Pallavicini Alfonz, Péchy Gábor, Rothkugel Arnold lovag, Spöner Ferencz, dr. Tschögl Vilmos, Szirányi Géza, gr. Wenkheim István és gr. Zichy Antal.

— **Mit beszélnek a nyomdában?** Szedőgyerek. Azt hallom, hogy Német Ödön úr nevét Dalotti-ra változtatta át. Szedő. Ez Demosthenes ily kezdetű beszédét juttatja eszembe: „Azt gondoljátok, óh athenaei férfiak! ha valaminek más nevet adtok, ez a valami más leszén?“

— **A mit a piacon hallottunk.** Német Miska. A „Kecskemét“ azt indítványozza, hogy a jobban fizetett tanítók fizetéséből a rosszabban fizetettek kárpótoltassanak. Magyar Miska. Nagyon természetes, mert így a választásoknál két-három szavazatot veszít, ellenben nyer vagy ötvenet.

Sub rosa üzenet.

47. L. L. úrnak Czegléden. Jobbat kérünk. A sir fenekén a szív már nem hevül. A többivel még nem vagyunk egészen tisztában. A kérdéses számot elküldettük. 48. Schäffer Kálmán úrnak Budapesten. Méltányos kívánságát teljesíteni kértük; ha nem volna eredménye, tessék egyenesen a kiadó úrhoz fordulni, mert mi a szerkesztő és kiadó teendőit nem vállalhatjuk magunkra.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

Nyilatkozat.

A „Kecskemét“ czimű helyi lap folyó évi 51-ik számában következő sorok vannak közölve: „A vásár és piac helypénz-szedési jogot az 1878. dec. 11-én tartott árverésen Hazai József vette ki három egymásután következő évre 5206 frtért. Hazai úr azonban előre sejtette, hogy a városi köz-

*) E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal

gyűlés kérészakoit habarékpárti többsége ez összeget csekélynek fogja találni, s ezért elment Hornyik János főjegyző úrhoz, s előadta, hogy ha a kofáktól, húsvágóktól s nem lakosított iparosóktól stb. is helypénzt szedne a város, akkor a javadalomból sokkal nagyobb jövedelmet lehetne a városnak bevenni, s kérte a főjegyzőt, hogy ezen javaslatát terjeszsze a közgyűlés elé. A javaslat be is terjesztetett; de csudák csudája! nem Hazai úr nevében, hanem Schmidt Jakab előbbi bérlő neve alatt. Nem tudjuk, hogy a főjegyző úr összetévesztette-e Hazai urat Schmidt úrral, vagy hogyan szerepelt ezen ügyben: úgy-e mint fogadatlán prókátor, vagy úgy mint fogadott zugirász, — elég az hozzá, hogy a hazai úr által adott eszmét — szokása szerint — hosszú lére föleresztve, más neve alatt a közgyűlés elé terjesztette. Miután ehhez még hozzá járult az, hogy Tomaskó Jakab úr utólagosan többet ígért mint Hazai úr, — a közgyűlés a bérltet nem hagyta jóvá, s új árverést tűzött ki a vásár és piaci helypénz-szedés bérbeadására, de ezúttal csak egy évre, vagyis 1880. január 1-ig, a midőn az említett javaslat alapján kidolgozandó új rendszer szerint fog a bérbeadás megtörténni. — E vastag gyanúsítást magukban foglaló sorokra kényszerülve vagyok kinyilatkoztatni: hogy én Hazai József úrra sem ész, sem jó tanács dolgában nem szorultam. A vásári és piaci helypénz-szedés iránt azon javaslatomat, hogy a városnak ezen jövedelme a helypénz-kötelezettség kiterjesztésével fokoztassék, már régen megállapítottam, s ismerőimmel jóval korábban közlöttem, alkalmilag főkapitány úrnak is bejelentettem, a nyilvános árverés megtartása előtt pedig egy hónappal korábban írásban benyújtottam a gazdasági hivatalhoz; de a mint a következő megmutatta, nem vétetett figyelembe, kénytelen voltam tehát a közgyűléshez intézni s be is nyújtottam azt t. polgármester úrnál. Hazai úr tehát, ha emlegetett valamely javaslatot a főjegyző úrnál, nem is a maga javaslatát, hanem az általam a gazdasági hivatalnál már jóval korábban benyújtott javaslatot emlegethette, most mégis azon gyanúsítást használja, mintha az ő javaslata az én nevem alatt terjesztetett volna elő. Ezzel Hazai úr nem mondott igazat, a közlemény íróját pedig felültette. Kérem t. szerkesztő urat, hogy ezen nyilatkozatomat az igazság érdekében becses lapjában közölni sziveskedjék. Kecskemét, december 26. 1878.

Schmidt Jakab.

Kimutatás

a kecskeméti pénzintézetek november havi forgalmáról.

Kecskeméti Központi Takarékpénztár.

Bevétel:

Mult havi pénztári maradvány	7,095 frt.	70 kr.
Betétek	11,988	46 "
Kölcsön visszafizetés	579	52 "
Visszafizetés fedezett váltókra	1,862	" "
Leszámitolás	78,230	" "
Biztosított váltók	500	" "
Folyószámlák	46,378	45 "
Viszleszámitolás	43,724	" "
Betétí viszkamat		45 "
Különféle kamatok	2,858	20 "
Különféle díjak	67	66 "
	193,284 frt.	44 kr.

Kiadás:

Biztosított váltókra	1,300 frt.	— kr.
Fedezett váltókra	1,938	" "
Leszámitolás (váltókra)	75,136	" "
Betétek és tők. kamat visszafiz.	11,557	21 "
Betétek folyó kamata	50	11 "
Viszleszámitolás visszafizetése	46,372	" "
Folyószámlák	48,463	44 "
Osztalék	22	50 "
Adó	527	62 "
Tiszti és szolga fizetés	366	66 "
Folyó költség	104	93 "
Különféle kamatok	680	56 "
Pénztárkészlet, mint egyenleg	6,765 frt.	41 kr.

Auspitz. 193,284 frt. 44 kr

Kereskedelmi ipar-hitelintézet és népbank.

Bevétel:

Pénztárállás október 31-én	21,875 frt.	10 kr.
Kötelezett takarékbetétek után	36	" "
Váltó visszafizetések:		
Idegen váltókra	114,153	" "
Fedezett váltókra	34,613	" "
Előleg visszafizetésekből	40	" "
Folyószámlák után	32,953	67 "
Pesti telepítvények után	4,800	" "
Kamatok	4,699	87 "
Díjak	27	45 "
Késelmi kamatok után	31	44 "
Idegen pénztárjegyre	4,000	" "
	217,229 frt.	53 kr.

Kiadás:	
Váltó lezárolás:	
Idegen váltókra	100,767 frt. — kr.
Fedezett váltókra	35,028 " — "
Folyószámlákra	28,209 " 35 "
Betét-lapokra	240 " — "
Pesti telepítvényekre	37,500 " — "
Időközi kamatok:	
a) Pesti telepítvényekre	75 " 83 "
b) Folyószámlákra	19 " 01 "
Üzleti költségek	19 " 96 "
Elnöki fizetés	125 " — "
Tisztviselők fizetése	249 " 99 "
Függő kamatok betét-lapokra	33 " 60 "
Jövedelmi adóra	484 " 30 "
Állami illetékek betétek tők. és kifiz. időközi kamataira	13 " 22 "
Idegen pénztárjegyre	4,000 " — "
	206,765 frt. 26 kr.
Pénztárállás 30-án	10,464 frt. 27 kr.
Vajda, könyvelő.	217,229 frt. 53 kr.

Takarékpénztár.	
Bevétel:	
Pénztárállás október 31-én	6,570 frt. 45 kr.
Betételek után	56,996 " 29 "
Különléle díjak után	98 " 28 "
" kamatok után	6,759 " 78 "
Kölcsön visszafizetések:	
Váltók után	139,621 " — "
Magán váltó	7,904 " — "
Ingatlan után	470 " — "
Váltó viszleszámit.	22,480 " — "
Egyletház-jövedelem után	384 " 42 "
Váltó izekért	54 " 70 "
	241,338 frt. 92 kr.

Kiadás:	
Visszafiz. betét és tők. kamat	49,478 frt. 58 kr.
Kifizetett folyó kamat	307 " 53 "
" viszlesz. és térít. kam.	314 " 56 "
Kölcsönök:	
Váltókra	142,802 " — "
Magán váltó	6,460 " — "
Ingatlanra	1,000 " — "
Viszleszámitolt váltó	9,000 " — "
Igazgatói t. díj, tisztviselők és szolgál. fizetése	515 " — "
Üzleti költség	202 " 28 "
Jövedelmi adó	27 " 34 "
3% államilleték a mult havi folyó kamat után	23 " 38 "
	210,130 frt. 67 kr.
Pénztárállás	31,208 " 25 "
Markovics.	241,338 frt. 92 kr.

Felelős szerkesztő: Dr. BELICZAY JÓNÁS.
Főmunkatársak: Hornyik János, Kiss Lajos, Dr. Tassy Pál

H I R D E T É S E K.

7883. 1878. **Árverési hirdetmény.**

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Schvarcz Herman végrehajtható Balogh Imre végrehajtást szenvedő ellen 315 frt. 75 kr. tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében Kecskemét város tulajdonához tartozó, Kecskemét pusztaszentkirályi 210—211. sz. tjkvben 263—264. rsz. a. foglalt föld alperest illető, bíróság együttesen 180 frtra becsült birtokjoga az 1879. évi január hó 14-ik napján d. e. 9 órakor mint első és 1879. évi február hó 14-ik napján d. e. 9 órakor mint második határidőben e kir. törvényszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen eladatul fog.

Az árverési feltételek a telekkönyvi hivatalban mindenki által megtekinthetők.

Felhívtnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a kifüggesztése napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényszéknek nyújtsák be: különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Végül felszólíttatnak azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen kir. törvényszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett helyben megbízottat rendeljenek s annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben Tóth Ignác helybeli ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának 1878. évi november hó 6-ik napján tartott üléséből.

Kozma János, tanácsjegyző. **Gáll Ferencs,** kir. törvényszéki elnök. 186 (1—1)

7495. 1878. **Árverési hirdetmény.**

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kecskemét sz. kir. város árvaszékének megkeresése folytán a kecskeméti 7107. sz. tjkvben 12. rsz. alatt foglalt kiskorú földbirtokból kiskorú Molnár János, Molnár Mária és Molnár Lidiát illető s gyámhatóságilag 281 frt. 25 kr-ra becsült fele rész az 1879. évi január hó 15-ik napján d. e. 9 órakor mint első és 1879. évi február hó 15-ik napján d. e. 9 órakor, mint második határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános önkéntes árverésen eladatul fog.

Az árverési feltételek a telekkönyvi hivatalban mindenki által megtekinthetők.

Felhívtnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a kifüggesztése napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényszéknek nyújtsák be: különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Végül felszólíttatnak azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen kir. törvényszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett helyben megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának 1878. évi október hó 23-ik napján tartott üléséből.

Deák László, tanácsjegyző. **Gáll Ferencs,** kir. törvényszéki elnök. 187 (1—1)

Dr. Hoffmann
fehér-fű-mellszörpje,

mely az izgatottságot azonnal csillapítja, kellemesen s könnyen eloszlatja, és a mellett könnyíti, mint a **tejjótékonyabb házisszer** a legmelegebben ajánlható. 174 (6—4)

Egy nagy üveg ára 1 frt., kisebb üveg 50 kr.

Egyedüli raktár: **Budapest Török József, Kecskeméten Molnár János** gyógyszerész uraknál.

Hirdetmény.

A kecskeméti 3723. sz. tjkvben A + 245. rsz. özvegyi jogon Csukás Imréné úrhölgyet illető

4 holdat tevő p.-csördöri birtoka

árendába vagy feles mivélésre kiadandó aolirott e tárgyban megbízott ügyvéd által.

Darányi Ferencs, ügyvéd. Lakása: Buttinger Antal úr házában. 185 (2—2)

IX. évfolyam. „MERCUR“ IX. évfolyam.

hiteles sorsolási közlönye

az osztrák-magyar és a külföldi lutri értékpapírok kisorsolható állam és magán-kötvényeknek, vasúti-, gőzhajózási- és iparrészvények és elsőbbségi kötvényeknek, záloglevelek- stb.-nek.

A bank-, pénz- és vasútügy folyóirata 1879. január 1-vel új egész éves előfizetést nyitunk a kilencedik évfolyamra.

A MERCUR magyar és német szöveggel 3—4-szer jelenik meg havonként, szükség esetében még többször is, és pedig minden jelentékenyebb húzás után; könnyen érthető rövidséggel, czélszerű és táblázatos átnézetekkel hozza ez a hiteles húzási lajstromokat, valamint a maradványt is, vagyis a kihúzott és fel nem vett nyereseményeket s ennél fogva az értékpapírokkal bíró közönségnek nélkülözhetlen közege.

Előfizetési-díj bérmentes házhoz küldés vagy 2 frt. postai szétküldésnél egész évre csak

A „MERCUR“ kiadó-hivatala
Budapest, Dorottya-útca 12. Budapest.

Ezennel felhívjuk az előfizetésre s kérjük az érthetően irt lakezim és utolsó posta beküldését. Az összeg beküldése legegyszerűbben posta-utalvánnyal történhetik.

A sertéskereskedők figyelmébe!

Az új kirakóhelynél behajtót nyitottam szállásomhoz. Helyes és gondos szolgálatot, minden egyéb szükségést nyújthatok itt, valamint ellátást a legjobb minőségben, legolcsóbb áron. Kívánatra megbízás folytán az eladandó sertéseket is átveszem, ezekre csekély kamatra előleget is adok. Kész szolgálatát ajánlja

Politzer F.
szállás-tulajdonos Kőbányán, Budapest mellett. 180 (5—2)

Szives tudomásul!

Egyéni körülményeim úgy alakultak, hogy lakásomat itthonról által kell tennem Budapestre. Nehogy ebből bárki is azon következtetést vonja, hogy e miatt a birtokomban levő könyvnyomda tovább működését beállítani fogja: tehát sietek köztudomásra hozni, hogy ellenkezőleg az a-könyvnyomda-szati tanulmányokat már végzett LÁSZLÓ fiamnak az illetékes helyen bejelentett s bejegyzett cég- és művezetése mellett, de az én főfelügyeletem, felelősségem és törvényesen bejegyzett

„SZILÁDI LAJOS“

cézgem alatt, működését továbbra is folytatni fogja.

Alkalmilag batorságot veszek, az itt helyben már 26 év óta fennálló könyvnyomdámnak további szolgálatát, mindennemű nyomtatványokra nézve, — jó ízlés, teljes correctség, lehető gyorsaság és **kíválatlan jutányos árak** biztosítása mellett, a tisztelt nagyközönség becses figyelmébe és pártolásába ajánlani.

Kecskeméten, 1878. év december havában.

SZILÁDI LAJOS, nyomdatulajdonos. 177 (2—2)

Hirdetmény.

Id. Ludvig Mihálynak a szolnoki kapuban lévő, 19 év óta

fakereskedésül használt

bekerített birtoka a rajta lévő épülettel együtt 1879. ápril 24-től bármi czélra haszonbérbe kiadandó. 183 (3—2)

Ölfa-eladás.

A legjobb minőségű hámozott **cseserfa** és kétféle **nyárfa** Dékány Mihály sétatér melletti házában van eladó, cserfa öle házhoz szállítva 15 frt. 50 kr. — Ugyanott több mint 100 db. oszlopnak való ákácza is kapható. 182 (3—2)